



ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15.
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104,
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133,
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu



Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása
Előadó: *

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** képviseletében meghatalmazott képviselő által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak az előállítás időtartama tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos (képviseelője útján)
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos jogi képviselője útján terjesztette elő panaszát a Panasztestületnél, melynek kiegészítésére egy esetben került sor. A panaszbeadvány és annak kiegészítése az alábbiakat tartalmazza.

A Panaszos aláírásával is ellátott beadványban előadta, hogy vele szemben *-n * óra * perckor foganatosítottak rendőri intézkedést, melynek során a tartózkodási helyéül szolgáló budapesti lakásába, a bejárati ajtó betörésével az intézkedő rendőrök behatoltak. A Panaszost földre teperték, kezeit hátrakulcsolták és a testére gyakorolt fizikai ráhatással arra hívták fel, hogy adja elő fegyverét és egyéb, esetleges bűncselekményből eredő vagy ehhez használt tárgyait.

A Panaszos ekkor tájékoztatta az intézkedő rendőröket, hogy nem rendelkezik lőfegyverrel, kizárólag egy gázpisztolyt birtokol, melyet páncélszekrényében elzárva tart. A rendőrök ezt követően a Panaszos által megadott kóddal kinyitották a széfet, ahol megtalálták a gázpisztolyt annak töltényeivel együtt. A rendőrök más, esetlegesen bűncselekményből származó vagy ahhoz használt tárgyat nem találtak.

A Panaszost az intézkedést követően a Rendőrkapitányságra állították elő.

A jogi képviselő megítélése szerint a Panaszos előállítására jogalap hiányában és az előállítás törvényben rögzített maximális időtartamát túllépve került sor, valamint mivel a Panaszosnál talált tárgy nem minősül lőfegyvernek, ezért az előállítás aránytalannak is tekinthető. Véleménye alapján a Panaszossal szemben nem állt fent a bűncselekmény gyanúja.

A beadvány alapján a Panaszossal szemben az előállítást *-n * óra * perctől * óra * percig foganatosították. Ezt követően – * óra * perctől * óra * percig – gyanúsítottként hallgatták ki. A jogi képviselő álláspontja szerint a rendőri szerv vezetője nem adott ki olyan utasítást, illetve nem áll rendelkezésre egyéb adat, amely a meghosszabbítás tényét, indokát igazolná, valamint az előállítás 12 és fél órája alatt eljárási cselekményre nem került sor.

A jogi képviselő álláspontja szerint sérült a Panaszos emberi méltóságához fűződő joga is, mivel a helyszínen az intézkedő rendőrökkel együtt megjelentek a televíziós média képviselői és kamerák előtt foganatosították az intézkedést. A felvételek alkalmasak voltak arra, hogy másokban azt a látszatot keltsék, hogy a Panaszossal szemben bűncselekmény elkövetése miatt intézkednek. Az eljáró rendőrök nem biztosították ugyanis a média távoltartását, amelynek következtében Panaszost munkáltatója és kollégái felismerni vélték a közvetített felvételek alapján vele szemben munkaviszonya megszüntetését is kilátásba helyezték.

A jogi képviselő tájékoztatása szerint Panaszost ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban, fegyveresen elkövetett garázdaság büntette elkövetése miatt, az alábbi tényállás alapján hallgatták ki gyanúsítottként.

*-n * óra * perc körüli időben a Panaszos tartózkodási helyétől szolgáló lakás erkélyén tisztázatlan ok nélkül egy maroklőfegyverrel – számos esetben – több lövést adtak le az utcafront irányába, de az eset során sérülés nem keletkezett.

A Panaszos vallomásaiban előadta, hogy *-n a lakásába betörték oly módon, hogy az alsó lakás erkélyének rácsán felmásztak. Az eset nyomán eljárás is indult, a Panaszos ezt követően szerzett be egy gáz-riasztó pisztolyt. *-án a hajnali órákban ismét arra lett figyelmes, hogy a földszinti erkély rácsán valaki felmászik. A Panaszos ekkor elővette gáz-riasztó pisztolyát, és riasztás céljából lövéseket adott le a levegőbe. A lövések hallatán az illető elmenekült.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – *beadványa szerint* – az alábbiakat sérelmezte:

- 1. a médiában róla megjelent felvételeket;**
- 2. a személyi szabadságot korlátozó intézkedés, az előállítás jogszerűségét;**
- 3. az előállítás időtartamát.**

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület eljárásában megállapította, hogy a Panaszossal szemben fennállt a rendőrség oldalán az intézkedési kötelezettség.

A Panasztestület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre, valamint a garázdaság gyanúja a rendőri intézkedést szükségessé tette, továbbá kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor az intézkedésre, így az előállítással összefüggésben nem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Az állásfoglalás szerint a Panaszos előállítása az Rtv. 33. § (3) bekezdésében rögzített maximális időtartamot, azaz a 12 órát meghaladta, ezért sérült a Panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- a Panaszos jogi képviselője által előterjesztett panaszbeadvány;
- a panaszbeadvány kiegészítése;

- a rendőri szerv vezetőjének átirata;
- Rendőrkapitányság vezetője által végrehajtott kivizsgálásról szóló összefoglaló jelentés;
- Alosztály jelentése előállítás/kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- Alosztály összefoglaló jelentése;
- Alosztály jelentése helyszínbiztosításról;
- Alosztály; jelentés helyszínbiztosításról;
- Alosztály, jelentés;
- Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről;
- Rendőrkapitányság, előállítás időtartamának meghosszabítása;
- Alosztály; igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról;
- Rendőrkapitányság Alosztály, jegyzőkönyv szemle megtartásáról;
- Alosztály, megkeresés (Rendőrkapitányság, tanú kihallgatása céljából és adási nyugta);
- jegyzőkönyv tanú kihallgatásáról és adatlap kihallgatott zárt kezelt személyről;
- Alosztály, jegyzőkönyv tanú kihallgatásáról és adatlap kihallgatott zárt kezelt személyről;
- Alosztály, jegyzőkönyv gyanúsított kihallgatásáról;
- végzés panasz ügyben;
- Alosztály; feljegyzés CD felvétel megtekintéséről;
- tájékoztatás felettes szerv vezetője részére;
- Alosztály, jelentés tv stábról;
- tájékoztatás felettes szerv vezetője részére;
- Osztály intézkedését dokumentáló CD lemez;
- határozat a nyomozás felfüggesztéséről, Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya.

III.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

1. A Panaszos sérelmezte a médiában róla megjelent felvételeket.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint: „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:51. § (1) és (2) bekezdése [Felróhatóságtól független szankciók] szerint:

„(1) Akit személyiségi jogában megsértének, a jogsértés ténye alapján – az elévülési időn belül – az eset körülményeihez képest követelheti

- a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot;
- d) a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását;
- e) azt, hogy a jogsértő vagy jogutódja a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

(2) Ha közigazgatási jogkörben eljáró személy sért személyiségi jogot, az (1) bekezdésben foglalt szankciókat a közhatalmi jogkört gyakorló jogi személlyel szemben kell érvényesíteni. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a szankciókat azzal a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szervvel szemben kell érvényesíteni, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.”

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.”

A médiatartalom-szolgáltatók részére adható tájékoztatás rendjéről szóló 10/2013. (III. 14.) ORFK utasítás 31. pontja szerint:

„31. A kommunikációs szerveknek törekedniük kell arra, hogy a rendőrségi szempontból releváns eseményekről az első tájékoztatás a rendőrség internetes portálján jelenjen meg.”

Az intézkedés során a rendszeresített szolgálati videokamerával készítették az intézkedő rendőrök a felvételt, amelynek a rendőrség hivatalos internetes oldalán történő közzététele a közvélemény tájékoztatása érdekében történt a Panaszos személyiségi jogainak tiszteletben tartásával oly módon, hogy az a Panaszos beazonosítására önmagában nem volt alkalmas.

A police.hu oldalon található közlemény személyes adatokat nem tartalmaz, a Panaszos arca a torzítás miatt felismerhetetlen. A panaszbeadványban megjelölt sajtószervek közleményeinek vizsgálatára, valamint a hivatkozott jogszabály alapján, mivel a személyiségi jogok megsértése bírósági útra tartozik, ezért jelen eljárásban azok elbírálására nincs lehetőség.

A Panaszos jogi képviselője által előterjesztett, a médiában megjelent felvételekkel kapcsolatos panasz – a hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel – hatáskör hiányában nem bírálható el, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

IV.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos a jogi képviselője által előterjesztett panaszban, illetve annak a Panasztestületnél benyújtott kiegészítésében megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló

bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

V.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amelyek a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a előállítás/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint *án, * óra * perckor érkeztek meg a * szám alatti társasházhoz a Alosztály munkatársai a Tevékenység-irányítási Központ utasítására, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy egy férfi az emeleti lakás erkélyéről a park irányába lövéseket adott le.

A részletes adatgyűjtést követően megállapították, hogy a lövéseket az * szám alatti lakás erkélyéről adták le, és megalapozottan feltételezték, hogy a bűncselekményt elkövető férfi a lakásban tartózkodik. A lakás ajtaján többször erőteljesen kopogtak, hosszasan becsengettek és hangosan, érthető módon felszólították a bent tartózkodó személyt, hogy fegyverét hátrahagyva, feltartott kézzel jöjjön ki. A felszólításra senki nem reagált, ajtót nem nyitott, ellenben a felszólításra a lakásban tartózkodásra, mozgásra utaló hangot, illetve egy ajtó csukódására utaló hangot észleltek.

Mindezeket figyelembe véve a Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

2. A Panaszos sérelmezte a személyi szabadságot korlátozó intézkedés, az előállítás jogszerűségét.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

¹ Pl.:

1/2004. Büntető jogegységi határozat,
BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés c) pontja szerint:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot c) fegyveresen követik el.”

[Garázdaság]

A Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontja szerint:

„(1) E törvény alkalmazásában

5. fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki

a) löfegyvert,

b) robbanóanyagot,

c) robbantószeret,

d) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket

tart magánál, vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el;”

A rendőri intézkedés – figyelemmel a fegyveresen elkövetett cselekményre és a fellelt töltényhüvelyekre – eredményes befejezése és az esetleges komolyabb ellenállás megelőzése érdekében, valamint a bűncselekmény tárgyi bizonyítási eszközei elrejtésének megakadályozása céljából a bejáratú ajtót többszöri, erőteljes nyomással az Rtv. 13. § (3) bekezdése alapján megnyitották, mely középmagasságban eltört. A félig nyitott ajtón keresztül, annak felső részén át a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdés d) pontja alapján a lakásba bementek, és a lakás átvizsgálását megkezdték.

A lakás közlekedő végén, a balra nyíló szobában, az ajtón belépve bal kézre lévő ágyon fekve találták a bűncselekmény vélelmezhető elkövetőjét, akiről úgy tűnt, hogy alszik, de a felszólítás és az Rtv. 47. § alapján alkalmazott testi kényszer megkezdésekor ellenszegülést tanúsított, melyet megtörttek, és az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján, támadásának és szökésének megakadályozására a kezek hátra helyzetbe történő bilincselését fogatosították.

A bilincset *-n, * óra * perctől *-n, * óra * percig alkalmazták Panaszossal szemben.

Panaszossal szemben az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján fogatosított ruházat átvizsgálás eredményeként a fegyver nem került elő. Ezt követően a Panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint igazoltatták. A Panaszos a felszólításokra többségében nem adott választ, alkalmanként összefüggéstelenül beszélt. Személyazonossága az ágya mellett lévő táskában megtalált személyi igazolványából került megállapításra.

A lakás átvizsgálása során, az erkélyen egy db gáz-riasztó töltényhüvelyt találtak a rendőrök, melyet eredetben megőriztek. A Panaszos tagadta, hogy a lakásban egyáltalán fegyver volna,

azonban a közlekedő végén a jobbra nyíló szobában a szemközti ablak bal sarkában elektromos zárral ellátott páncélszekrényt találtak lezárt állapotban. A Panaszos csak többszöri felszólításra volt hajlandó megadni a szekrény nyitókódját, melyet végül kinyitottak, és benne több tárgy között egy fekete színű maroklófegyverre hasonlító eszközt találtak, melynek kakasa hátrafeszített állapotban volt, illetve egy db tár volt belehelyezve, a fegyver mellett pedig egy db töltényhüvelyt találtak.

A rendőrök intézkedtek a lakás biztosításáról és a Panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították a Rendőrkapitányságra, fegyveresen elkövetett garázdaság büntetnének gyanúja miatt.

Az intézkedő rendőr az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége alapján jogszerűen kezdeményezett intézkedést a Panaszossal szemben, mert a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan feltételezte, hogy a lövéseket a gáz-riasztó fegyverrel a Panaszos adta le és ezáltal bűncselekményt követett el.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, és az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján jogszerűen került sor a Panaszos igazoltatására, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a szándékos – fegyveresen elkövetett garázdaság büntette – bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható Panaszos előállítása megalapozott és jogszerű volt.

Álláspontom szerint – a Panasztestület álláspontjával megegyezően – a jogszerűen intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése alapján, mivel több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az intézkedő rendőrök számára már nem volt más olyan rendőri eszköz, mellyel a Panaszossal szembeni büntetőeljáráshoz szükséges adatokat meg tudták volna ismerni a helyszínen, illetve mások testi épségét meg tudták volna védeni, ezért az intézkedés arányos volt.

Megállapítom, hogy a Panaszos előállítására megalapozottan, jogszerűen, az arányosság követelményének figyelembevételével került sor. Az előállításra vonatkozó panasz megalapozatlan.

3. A Panaszos sérelmezte az előállítás időtartamát.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint:

„(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint:

„(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (3) bekezdés szerint:

„(3) Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.”

A Szolgálati Szabályzat 30. § (4) bekezdés szerint:

„(4) Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal - a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően - szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.”

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyer.) 4. § (4) bekezdés szerint:

„(4) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján elfogott és előállított személyt az elfogás, illetve az előállítás kezdetétől megilleti a védelemhez való jog.”

A határozat II. pontjában felsorolt bizonyítékokból megállapítottam, hogy a Panaszos igazoltatására *-án, * óra * perckor került sor. Ezen időponttól folyt a Panaszos helyszíni meghallgatása, az adatgyűjtés, illetőleg annak helyszíni eldöntése, hogy milyen további intézkedéseket kell végrehajtani. Ezt követően kezdődött meg a Panaszos előállítása a Rendőrkapitányságra, egyúttal a védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a Nyer. 4. § (4) bekezdése alapján.

Az előállítás a kiállított igazolás szerint *-n, * óra * perckor kezdődött és * perckor fejeződött be.

Az előállítás időtartama 4 órával került meghosszabbításra *-n, * óra * percig, a előállítás időtartamának meghosszabbítása elnevezésű irat alapján, mivel a Panaszossal szemben a rendelkezésre álló idő nem volt elegendő az elvégzendő nyomozati cselekmények végrehajtására.

A rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a Panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba, valamint az intézkedő rendőrök elkészítették a Panaszos elfogásáról és előállításáról készült jelentést. Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a bűncselekmény elkövetésének gyanúja megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozási cselekmény elrendelését, és ha igen, akkor milyen intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni.

Az előállításról készült rendőri jelentés elkészítése szintén időt vett igénybe. A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak azt is vizsgálnia kellett, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és indokolt volt-e.

A hatóság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján szemlét hajtott végre *-n, * óra * perctől * óra * perc között, mely során a jegyzőkönyvben rögzített a nyomokat, anyagmaradványokat, fényképfelvételeket készített, lefoglalást hajtott végre. Megkeresés útján tanúként került kihallgatásra az elsődleges intézkedés alkalmával meghallgatott tanú, akiről a tanúkutatás során megállapítást nyert, hogy időközben vidékre utazott. Az egyik tanú kihallgatását a jegyzőkönyv alapján a Rendőrkapitányság

Közrendvédelmi Osztálya végezte *-n, * óra * perc és * óra * perc között a *-n, * óra * perckor megküldött megkeresés alapján.

A másik tanú kihallgatását a Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály munkatársa végezte *-án, * óra * perc és * óra * perc között a jegyzőkönyv szerint.

Ezt megelőzően a megalapozott gyanú közléséhez való előkészületek (pl.: gyanúsítás szövegezése, vezetővel történő jóváhagyása, stb.) folytak. Az előállítás időtartama alatt a nyomozó hatóság előkészült a Panaszos gyanúsított kihallgatására, a rendelkezésére álló iratok és bizonyítékok alapján az esetleges további nyomozati cselekmények megtervezését értékelte.

A fenti intézkedések, cselekmények elvégzése jogszabályi kötelezettségen alapul, azok időnként időigényesek, így bár a Panaszos számára láthatóan semmilyen intézkedés nem történt az ügyében – figyelembe véve a helyszínen, valamint a rendőrkapitányság épületében foganatosított további intézkedéseket, nyomozati cselekményeket – az előállításra az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság figyelembe vétele mellett, a szükségés ideig került sor.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy a Fővárosi Bíróság több korábban hozott ítéletében² kifejtette, hogy „az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvételét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magában, semmiféle érdemi döntést nem eredményez. Az előállítást követően felvett adatok birtokában mérlegel és dönt a rendőrhatalóság arról, hogy az előállított személlyel szemben milyen eljárási cselekményt foganatosít.”

Az előállítás időtartama kapcsán a törvényi szabályozás úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig (...)” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelenti. Az előállítás tartamát nem az előállított személy szubjektív, kényelmi szempontjai határozzák meg, és általában azt, az elkövetett cselekmény tárgyi súlya sem befolyásolja. A csekély tárgyi súlyú cselekményekhez is egységes rendőri feladatok, intézkedések társulnak, amelyeket a rendőr köteles végrehajtani.

Az előállítás időtartamának meghosszabbítása elnevezésű iraton szerepel, hogy a Panaszos előállításának időtartama 4 órával – *-án, * óra * percig – került meghosszabbításra.

A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás került kiállításra, mely szerint *-n, * óra * perckor Panaszos szabadon lett bocsátva, azonban azt a Panaszos nem írta alá.

A Panaszos előállításának időtartama (11 óra 32 perc) a fentiek alapján nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott 8+4 órás időtartamot, azonban megállapítást nyert, hogy a valóságban * óra * perckor nem került sor szabadon bocsátására.

Ezt követően az előállító helyiségből a földszinti ügyféltérbe kísérték, ahol egy próbaidős rendőr őrmester nyilatkozata, tanúvallomása szerint – a többi nyilatkozott rendőr előadásával ellentétben – a Panaszos őrizetéről továbbra is gondoskodtak, dohányozni kérésére ellenére nem engedték ki.

² Pl: Fővárosi Bíróság 20.K.32.593/2007/8. számú ítélete

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – a gyanúsított kihallgatásáról készített jegyzőkönyvben rögzítettek szerint – a kihallgatás *-n, * óra * perctől *-n, * óra * percig tartott.

Ezt erősítette meg a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya *-n kelt határozata is.

A hivatkozott határozat alapján megállapítottam, hogy a Btk. 304. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntette miatt indult bűnügyben a nyomozás felfüggesztésére került sor a Be. 188. § (1) bekezdés c) pontja alapján, mert az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható.

A határozat indokolási részében az ügyészség által megállapított tényállás szerint a nyomozás során kétséget kizáró módon meg lehetett állapítani, hogy jogszerűen került sor a sértett előállítására, melynek megszüntetésére a törvényben előírt maximális időtartam letelte előtt került sor. Ugyanakkor – különösen a tanúvallomásra tekintettel – az is megállapítható volt, hogy a hatóság a Panaszost az előállítás megszüntetését követően is korlátozta személyi szabadságában, mely jogcím hiányában jogszerűtlenné vált.

Tekintettel a fentiekre megállapítom, hogy a Panaszos személyi szabadságának időtartama jogcím nélkül meghaladta a törvény által biztosított keretet.

VI.

A Panasztestület állásfoglalása szerint a Panaszos előállítása az Rtv. 33. § (3) bekezdésében rögzített maximális időtartamot, azaz a 12 órát meghaladta, ezért sérült a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Az előállítás tartamára vonatkozó állásfoglalással részben értettem egyet, mivel a Panaszos előállítása komplex rendőri feladatok végrehajtását indokolja. Az előállítást követően a Panaszos értékeiről, nála lévő tárgyairól letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a Panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba.

Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a rendőrök által észlelt gyanú megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozási cselekmény elrendelését, és ha igen, akkor milyen intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni. Ehhez és a cselekmény minősítésében történő döntéshez be kellett várni a kényszerintézkedésről készült rendőri jelentés elkészítését, amely szintén időt vett igénybe.

A rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálnia kellett, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és indokolt volt-e. A fenti rendőri feladatok végrehajtása jogszabályi kötelezettségen alapulnak, azok időigényesek.

Megítélésem szerint a jogszerűtlenség attól az időponttól következett be, amikor az előállító helyiségből szabadon bocsátották, azonban a valóságban továbbra is korlátozták személyi szabadságában, míg a gyanúsítottként történő kihallgatására nem került sor.

Ezáltal sérült a Panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga, mivel az előállítás időtartama ugyan arányban állt az előállításhoz és a bűncselekmény gyanújához köthető

komplex rendőri feladatok végrehajtásával, előkészítésével, azonban az is megállapítható volt, hogy a hatóság a Panaszost az előállítás megszüntetését követően is korlátozta személyi szabadságában, mely jogcím hiányában jogszerűtlenné vált.

A Panasztestület fent idézett megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a fentiekben kifejtett indokok alapján egyetértek.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikk;
- a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. III. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:51. § (1) és (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 40/A. § (1) és (2) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, (2), (6) bekezdés, 33. § (2) bekezdés, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3), (4) bekezdés, 39. § (1) bekezdés d) pontja, 42. § (1) bekezdés, 47. §, 48. § c) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 30. § (3) és (4) bekezdése;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény;
- a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés c) pontja, 459. § 5. pontja;
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdés);
- a médiatartalom-szolgáltatók részére adható tájékoztatás rendjéről szóló 10/2013. (III. 14.) ORFK utasítás 31. pontja.

Budapest, 2015. június 08.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány